

Una enquesta local sobre teatre

La idea de fer aquesta enquesta va sorgir del desig d'obtenir algunes dades de primera mà que poguessin contribuir a l'orientació de les activitats de "La Tartana" (teatre estudi) perquè, coneixent les preferències del públic reusenc o, si es vol, el seu estat de preparació teatral, es pogués actuar de la millor manera per aconseguir la màxima eficàcia.

L'enquesta va tenir lloc la setmana de l'11 al 17 d'agost, principalment a les hores del capvespre. Es va posar una cura especial en la distribució dels llocs destinats a realitzar-hi la prospecció, perquè cada un d'ells podia determinar l'opinió de l'estrat social que amb més abundància hi habita. Sobre aquest punt cal fer notar una certa desviació que podria adulterar el resultat de l'enquesta, i que consisteix en una tendència per part de les persones que la van realitzar

—totes elles membres de la Tartana— a adreçar-se a persones més o menys conegudes. Aquesta tendència no queda reflectida al quadre que segueix, ja que les al·ludides coneixences són gent de tota edat i condició. Tampoc no afecta en gran manera el resultat dels principals apartats, ans només pot haver fet augmentar les respostes afirmatives del tercer grup de preguntes.

Es va practicar l'enquesta sobre un total de 263 persones. Cal reconèixer que aquesta xifra és insuficient, vista l'amplitud del tema i tenint en compte que només representa escassament el ½ % de la població reusenca. Per això els percentatges no es contrasten amb la magnitud que hauria estat desitjable.

La gent interrogada pot ésser distribuïda així:

		PER EDATS					
		-20	20-30	30-50	+50		
(1)	ESTRATS SOCIALS						
	5B	4'25	8'—	—'—	—'—	=	12'25
	5A	11'—	—'—	—'—	—'—	=	11'—
	4	—'—	—'—	1'20	—'—	=	1'20
	3	—'—	4'55	3'41	1'20	=	9'16
	2	4'—	11'89	5'—	1'20	=	22'09
	1	1'—	16'30	19'—	8'—	=	44'30
		20'25	40'74	28'61	10'40	=	100'—

L'enquesta està pensada per a apuntar a uns punts clau que, a més de proporcionar unes dades estadístiques, donin una idea de la formació teatral de la persona interrogada.

El qüestionari està format per tres grups de preguntes. Però abans d'entrar-hi calia definir posicions i la primera interrogació era: "Li interessa el teatre?" I una resposta negativa a

aquesta pregunta exigia la investigació dels motius.

- (1) 5B: Estudiants universitaris.
 5A: Estudiants de grau mitjà.
 4: Propietaris, alta burgesia.
 3: Menestrals, directius, tècnics.
 2: Professions liberals, oficinistes.
 1: Obrers manuals, no qualificats.

El primer grup de preguntes és destinat a investigar la quantitat i qualitat de teatre que veu la persona interrogada. En aquest grup es dedica una especial atenció al teatre ofert per la TV.

El segon apartat pretén d'orientar sobre les preferències del públic quant a autors, actors i directors, i les respostes poden permetre també en gran manera de formar un judici —en termes teatrals— sobre qui les dóna.

El tercer i últim grup de preguntes va orientat exclusivament a saber quanta gent coneix "La Tartana", com ha arribat fins a ella la notícia de l'existència d'aquest grup teatral, i quantes obres, i quines, li ha vist representar.

Finalment, el qüestionari inclou un apartat amb les dades de la persona entrevistada, amb la qual cosa ha estat possible de distribuir els resultats per edats, ofici, sexe, etc.

La introducció a les entrevistes va donar aquest resultat:

Indiferents al teatre ... 11'80 %
 Veuen teatre a la T. V. ... 81'30 %
 Només en veuen a la T. V. . 30'— %

Aquestes xifres no són vàlides, però, sense una matisació que les compari. Evidentment, un 11'8 % de persones totalment indiferents al teatre és un percentatge molt baix, però cal tenir en compte que hi ha un 30 % que sols veu teatre a la T. V., i aquest 30 % podria ésser inclòs entre els indiferents, ja que és lícit de suposar que veu el teatre televisat com un programa qualsevol. Es evident que aquest no pot comptar-se com a públic de teatre, ni econòmicament ni socialment, puix que se'l pot considerar com a monopolitzat per la T. V. Per tant, un percentatge d'indiferents que arriba al 41'8 % és ja ben respectable.

Quant al tipus de teatre que es veu, destaca el baix percentatge que correspon al teatre parroquial:

Teatre parroquial: 16'4 % del total.

		PER EDATS					
		-20	20-30	30-50	+50		
ESTRATS SOCIALS	5B	1'80	0'70	—	—	=	2'50
	5A	3'70	—	—	—	=	3'70
	4	—	—	—	—	=	—
	3	—	0'70	—	0'70	=	1'40
	2	1'10	3'30	0'40	—	=	4'80
	1	—	0'70	2'60	0'70	=	4'—
		6'60	5'40	3'—	1'40	=	16'40

Fins fa pocs anys aquest teatre havia atret massivament, segons Xavier Fàbregas, la classe mitjana i la treballadora.

L'atracció més important l'exerceix el teatre comercial:

Teatre comercial: 57'50 % del total.

		PER EDATS					
		-20	20-30	30-50	+50		
ESTRATS SOCIALS	5B	2'20	6'30	—	—	=	8'50
	5A	6'60	0'40	—	—	=	7'—
	4	—	—	1'10	—	=	1'10
	3	—	2'20	1'80	1'10	=	5'10
	2	1'10	7'10	2'60	0'70	=	11'80
	1	—	9'20	8'90	5'90	=	24'—
		9'90	25'50	14'40	7'70	=	57'50

Aquestes xifres donen una idea de les inclinacions o preferències del públic.

Entre aquestes dues tendències, par-

roquial i comercial, s'obre pas el teatre independent:

Teatre independent: 26'10 %.

		PER EDATS				
		-20	20-30	30-50	+50	
EXTRACTS SOCIALS	5B	2'20	3'70	—'	—'	= 5'90
	5A	4'—	0'10	—'	—'	= 4'40
	4	—'	—'	—'	—'	= —'
	3	—'	2'60	0'70	0'40	= 3'70
	2	0'70	4'40	2'60	0'40	= 8'10
	1	—'	1'10	2'20	0'70	= 4'—
		6'90	12'20	5'50	1'50	= 26'10

Al sengon grup de preguntes és allà on es manifesta amb més agudesia la insuficiència de les enquestes practicades i on, per altra banda, s'acusen amb més força les influències de la publicitat i de la T. V. El resultat en xifres és el següent:

ACTORS	AUTORS	DIRECTORS
Marsillach . 5	Shakespeare . 11	Marsillach . 14
N. Espert . 5	Casana 9	Salvat . . . 8
G. Caba . . 5	Esprui 5	Brecht . . . 6
A. Ulloa . . 4	Segarra . . . 3	Loperena . 3
Capri 4	Shaw 2	Tamayo . . 2
	Mihura . . . 2	D. Böhr . . 2
	Paso 2	De la Vega 1
	B. Vallejo . . 2	I. Serrador 1
		Vachero . .

S'han omès els noms que comptaven amb un sol vot, excepte a l'apartat dels directors on, per ésser un camp més limitat, s'han esmentat tots. La xifra és relativa, solament per donar una idea de les diferències entre els noms.

A l'apartat dels actors s'observen amb majoria els noms que habitualment presenta la T. V. No indiquem tots aquests noms perquè, segons el nostre criteri, un actor de la T. V. no pot ésser considerat com un home de teatre. A la llista figuraven com a majoritaris José Bódalo, Luis Prendes i Juan María Prada. A part d'aquests, la barreja és molt vasta. El predomini de Marsillach, que també és preferit

com a director, creiem que es deu a la popularitat que li ha donat el cinema i la T. V.

En el camp dels autors tampoc no se'n destaca cap amb netedat. El cas de Shakespeare potser no pot ésser pres massa amb un sentit estricte perquè molta gent n'ha sentit el nom però no coneix res de la seva obra.

La llista de directors és més curta; seguint a Marsillach hi ha Salvat, Brecht i Loperena i pensem si en això no hi ha alguna influència de "La Tartana".

Al tercer grup de preguntes, la primera interrogació: "Coneix La Tartana?", queda poc o molt contrastada per la segona: "Quina obra n'ha vist?" Cal dir que només la meitat dels que tenen notícia de l'existència de "La Tartana" ha assistit a alguna representació.

En aquest camp, el resultat de l'enquesta és el següent:

Coneixen "La Tartana", almenys de nom 49'3 %

Dels que coneixen "La Tartana" n'han vist alguna representació 60 %

La distribució del 49'3 % de gent que coneix "La Tartana" és el següent:

		PER EDATS				
		-20	20-30	30-50	+50	
ESTRATS SOCIALS	5B	16'40	14'—	—'	—'	31'40
	5A	6'—	3'40	—'	—'	9'40
	4	—'	—'	1'60	—'	1'60
	3	—'	6'90	4'30	1'60	12'80
	2	3'40	13'80	6'90	—'	24'10
	1	—'	9'50	7'80	3'40	20'70
		25'80	48'60	20'60	5'—	100'—

Quant als mitjans de difusió cal aclarir que dintre l'apartat que retolem "contacte personal" hi ha les cartelleres públiques, les circulars i les coneixences particulars dels actors i de llurs familiars. La difusió per contacte personal, tot i que pugui ésser tendenciosa, perquè selecciona el públic, i rudimentària, resulta ésser d'una gran eficàcia. Tal com veurem a continuació, per ordre d'eficàcia vénen els cartells d'aparador i, en canvi,

semblen gairebé inoperants la premsa i la ràdio:

Mitjans de difusió	Eficàcia
Contacte personal	68 %
Cartells	26 %
Ràdio	4 %
Premsa	2 %
<i>Total</i>	<i>100 %</i>

AGUSTÍ SAVALL

De "La Tartana" Teatre estudi

Renoms reusencs de l'any 1818

A la nostra recollida toponímica de Reus (Ed. «Rosa de Reus», 1957) vam ometre (i ens va ésser retret amb justícia) els renoms tradicionals. No va ésser una omisió involuntària, ans deguda a la dificultat de discriminar, en una localitat que tenia 36.914 habitants, entre allò que són renoms *tradicionals* i els que són ocasionals o transitoris. Els tradicionals són fàcilment obtinguts en localitats de pocs habitants i que no experimenten moviments migratoris, o que els experimenten en petita escala. A Reus passa justament a la inversa, d'on que no es pugui parlar amb gaire propietat de renoms *tradicionals* que hagin resistit el pas d'algunes generacions.

Ara hem examinat un *Empadronamen* fet el 1818, a cinc anys d'acabada la guerra de la Independència i en un moment en què, segons el mateix *Empadronamen*, la població era de 4.374 famílies «à 5 por familia correspondan 21.870 almas». Hi pot ésser constatat un nombre escàs de renoms. No podem assegurar, és clar, que els escriptors autors de l'*Empadronamen* anotessin el renom de tothom que en tenia i no és arriscat de creure que sols van interessar-se pel de persones homònimes que només podien distingir-se per un epítet. Les anotacions d'un empadronament

serveixen el fisc, d'on que calgui aclarir a qui correspon el tribut. I pel d'aquelles altres de les quals només hi ha anotat el nom de fonts (Batista... (a) Perro sujeto) o ni aquest (... (a) Enterra Cristos).

Ben segur que l'any 1818 circulaven més renoms que els 109 extrets d'aquell manuscrit. Ens semblaria poca cosa que només el 2'49 % de les famílies de la població haguessin estat rebatejades per l'observació popular. Però l'*Empadronamen* és l'única font analitzada i el resultat, tot i fragmentari, sembla important.

L'original ofereix cognoms i renoms escrits amb l'anarquia ortogràfica que correspon a l'època. Nosaltres els transcrivim amb l'ortografia correcta, tret d'aquells que classifiquem com a rars, i dels castellans.

* * *

El 89 % dels renoms d'aquest document són aplicats a homes. Només n'hem trobat 12 que ho siguin a dones, i d'aquests n'hi ha 6 que corresponen a vídues, 4 de les quals segurament que conserven el renom, o el cognom, del difunt marit. Es el cas de la Vda. Auqué dita Morales; de la Vda. Freixa (a) Frare Sord; de la Vda. de Jph